

Rodová diskriminácia

Rodová diskriminácia znamená znevýhodnenie niekoho na základe rodu. Nie je to pritom len diskriminácia na základe pohlavia - teda ak niekoho diskriminujú preto, že je muž alebo žena. Rodová diskriminácia sa môže týkať napríklad manželstva, života single, ale tiež rodičovstva. Aj otcovia môžu byť vystavení rovnakej diskriminácii ako matky, ba dokonca aj intenzívnejšej. Súčasťou rodovej diskriminácie môže byť aj situácia, keď je trh práce rodovo segregovaný a nejaká osoba je v zamestnaní znevýhodňovaná kvôli tomu, že vykonáva „rodovo neprislúchajúcu“ profesiu.

Rovnako ako v prípade iných typov diskriminácie, aj tu rozlišujeme priamu a nepriamu diskrimináciu.

- **Priama rodová diskriminácia** znamená, že sa s jednotlivcom zaobchádza odlišne (znevýhodňujúco alebo vylučujúco) len na základe jeho rodovej príslušnosti (muž, žena, matka, otec,...). Napríklad keď firmy na pracovnú pozíciu recepčnej prijímajú len mladé ženy. Ide o diskrimináciu na základe pohlavia, rodovú diskrimináciu, ale aj o diskrimináciu na základe veku.
- **Nepriama rodová diskriminácia** znamená, že sa s jednotlivcom zaobchádza zdanlivo na základe jednotného, akoby neutrálneho, kritéria. Dané kritérium je však nastavené tak, že vopred znevýhodňuje alebo vylučuje jednotlivcov na základe pohlavia alebo rodu.

Príklad:

Pre pozíciu recepčnej/recepčného je stanovená požiadavka, že uchádzač/ka musí mať BMI ¹v hodnote 20 až 22 bodov. Toto kritérium ťažšie spĺňajú staršie ženy a muži. Navyše, BMI nie je žiadnym spôsobom podstatné pre výkon uvedenej profesie. Môžeme sa teda domnievať, že zamestnávateľ chce „nenápadne“ uprednostniť mladé štíhle ženy. Významnú úlohu pritom zohráva rodovo stereotypný koncept mýtu krásy, ktorý redukuje ženy na estetické a sexuálne objekty. Dochádza tak nielen k diskriminácii starších žien a mužov, ale aj k znevažujúcemu prístupu k ženám. Jednoznačne tak ide nielen o diskrimináciu na základe pohlavia a veku, ale aj o rodovú diskrimináciu.

- Za diskrimináciu sa považuje aj pokyn na diskrimináciu či navádzanie na diskrimináciu.
- Za rodovú diskrimináciu sa považuje aj obťažovanie, sexuálne obťažovanie a neoprávnený postih.
- **(Sexuálne) obťažovanie** sa netýka (len) sexu ako aktivity, pod pojmom sex je myslené pohlavie. Ide o také konanie alebo zaobchádzanie, ktoré je danej osobe nepríjemné alebo urážlivé a dôsledkom môže byť zníženie dôstojnosti alebo vytvorenie nepriateľského, ponižujúceho či zastrašujúceho prostredia. Môže to byť tiež znevažujúce, nepríjemné či ponižujúce konanie alebo prostredie, ktoré osoba musí znášať, ak chce zotrvať v zamestnaní, na svojej pracovnej pozícii alebo sú podmienku pracovného a kariérneho postupu. Príkladom môže byť, ak kolegyne a kolegovia v prítomnosti slobodnej ženy neustále hovoria vtipy o „starých dievkach“, ak kolegovia vyzdobia v prítomnosti kolegyne steny pracovného prostredia fotografiami nahých žien, ak nepríjemnú prácu ustanoví nadriadený vždy tomu istému kolegovi či kolegyni s komentárom jeho či jej nahraditeľnosti, ale aj obťažovanie so sexuálnym podtextom: komentovanie vzhľadu kolegyne či kolegu, vynucovanie pozornosti ako podmienky zotrvania v práci, opakované dvojsmyselné narážky a podobne.

An example might be a situation in which, in the presence of single women co-workers people constantly tell jokes about "old maids", or if in the presence of a female- colleague, co-workers decorate the walls with photographs of naked women, if the boss always gives the unpleasant job to the same colleague with a comment on his or her substitutability, but also harassment within a sexual context: Commenting on his/her colleague's looks, the enforcement of attention as a condition of remaining in the job, in the position, or for promotion, repeated ambiguous references, etc.

- **Neoprávnený postih** je také konanie alebo nekonanie, ktoré je pre osobu, ktorej sa týka, nepriaznivé a priamo súvisí s jej domáhaním sa právnej ochrany pred diskrimináciou - či už pre seba alebo inú osobu, prípadne s podaním svedeckej výpovede a podobne. Definovanie neoprávneného postihu je nevyhnutné

¹ BMI znamená Body mass index. Výpočet BMI je spôsob, ako odhadnúť obezitu. BMI vyjadruje pomer medzi výškou a hmotnosťou: BMI = hmotnosť v kg : telesná výška v m². Výsledkom výpočtu BMI je číslo. Čím je číslo vyššie, tým je človek na svoju váhu ťažší. BMI je normálne v hodnotách medzi 20 až 25.

pre vymožitelnosť práva vo veciach diskriminácie. Často totiž ľudia zo strachu pred podobným konaním radšej znášajú nespravodlivé zaobchádzanie, než aby sa voči nemu bránili. Z podobných dôvodov je vo veciach diskriminácie ustanovené obrátené dôkazné bremeno. Teda nie ten, kto je diskriminovaný, to musí dokázať, ale osoba, ktorá je z diskriminácie obvinená, musí dokázať, že k diskriminácii nedošlo.